

komme til Anvendelse, og her i Kjøbenhavn tror jeg, at man særlig maatte ønske det; thi det er bekendt, at der endog findes Menigheder paa vel 30,000 Mennesker, hvor den Enkelte altsaa ingen Udfigt kan have til at komme i et nærmere Forhold til sin Sognepræst, saaledes at denne virkelig bliver hans Sjælesørger. Det er ogsaa bekendt, at man navnlig fra den indre Missions Side, har søgt at raade Bod paa de Mangler, der i saa Henseende findes, ved at holde kirkelige Foredrag paa forskjellige Steder i Byen; men jeg tror, at Erfaringen har viist, at dette langtfra er tilstrækkeligt. Hvad man trænger til, er et bestemt Menighedsforhold for de Mange, der nu ere udelukkede derfra; man trænger til Mænd, der som Præster kunne træde i et personligt Forhold til dem som Sjælesørgere. Altsaa, dels i den meget tæt befolkede og dels i den meget tyndt befolkede Del af Landet, tror jeg, det har viist sig, at Loven, som den foreligger, ikke kan komme til Anvendelse, og at Erfaringen saaledes taler for, at man maa foretage Ændringer i den af mig antydede Retning.

Casse. I een Henseende kan jeg utvivlsom være enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro), nemlig i hans Bemærkning om, at denne Sag oftere har været behandlet, og at der under dens Behandling har viist sig store Meningsforskelligheder, tilmed af en saa stor Betydning, at de under Sagens Behandling i 1868 fremtalde saa stærke Rønminger, at Lovforslaget paa et hengende Haar nære ikke var gaaet igjennem. Saaledes som Loven nu foreligger, blev den jo Resultatet af en Overenskomst mellem Følleshinget og Landstinget. Naar jeg derimod paa andre Punkter vil inoedegaa den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 5te Valgkreds, vil jeg gjenkalde i det høitærede Things Erindring, at jeg forrige Gang, da Lovforslaget om Valgmenigheder kom frem her i Thinget, talte saa indtrængende for at føre et saadant Lovforslag igjennem, og talte med saadan Varme om Bigtigheden af, at der aabnedes Afgang til at stifte Valgmenigheder, at Ingen kan nære mindste Tvivl om, at naar jeg nu maa tale mod en Udvildelse af Valgmenighedernes Nøtigheder ved det fra Landstinget til os komne Regjeringsforslag, er dette ikke grundet i nogen Uvillie imod Valgmenighederne. Det var mit Ønske, at Valgmenighedernes Afgang til en saa vidt mulig selvstændig og virksom Bestaaen maatte blive udstrakt særdeles meget; men det er klart for mig, at der ligeover for disse Betragtninger staar den Betragtning, at i samme Grad, hvori man erkjender Bigtigheden af, at Valgmenigheder kunne dannes, er det Bigtigste, at man ikke stiller Sagen saaledes, at Banfælighederne ved deres Dannelse blive overveiende, og det er min Overbevisning, at man, hvis man nu vil

gjøre Ændringer i det af Regjeringen forelagte Lovforslag for at tilveiebringe Forandringer, som de, der ere antydede, vil man komme til at lade den Frist udløbe — det er 1ste Juli — indenfor hvilken Valgmenigheder kunne danne sig uden at faae nogen ny Lov, og vi ville da komme tilbage til det samme Punkt, hvorpaa vi stode, inden den Overenskomst blev truffen, hvis Resultat var Valgmenighedsloven af 15de Mai 1868. (S. A. Hansen: Ikke ganske!) Der blev sagt: „Ikke ganske“; men at Banfælighederne ville komme, er vistnok ophøiet over al Tvivl, og selve Udtrykket „Ikke ganske“, som blev brugt, turde være et Bevis for, at man selv har en Følelse af, at hvad jeg anfører, i Grunden er rigtigt. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 5te Valgkreds henviste i en anden Henseende til Erfaringen, og denne maa sikkert stille sig for ham, som den stiller sig for mig, nemlig saaledes, at Loven af 15de Mai 1868 har viist sig at være et, som ikke i alle Henseender fyldestgjørende, saa dog tilstrækkeligt Grundlag for, at Valgmenigheder kunne danne sig; thi tage vi Hensyn til de Valgmenigheders Antal, som have udviklet og ordnet sig siden Loven af 15de Mai 1868 udtom — og jeg skal i den Henseende henwise til Lovforslagets Motiver — er det klart, at den har baaeret gode Frugter, idet der har dannet sig Valgmenigheder under saadanne Forhold, at der ikke kan efterlades nogen Tvivl om, at der fremdeles, naar der eksisterer en alvorlig Krang, en Ærind, som er grundet i Hensyn, der fortjene Anerkjendelse, og som have Bigtighed, vil paa en lige saa heldig Maade kunne danne og udvilde sig Valgmenigheder som Tilfældet allerede har været i de 4/2 Aar, hvori Loven nu har virket. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 5te Valgkreds siger om den saaledes indhøstede Erfaring, at det vel har viist sig, at der har dannet sig Menigheder, men at der er Tilfælde, hvori der vilde og kunde have dannet sig Menigheder, hvis ikke netop Lovens Indhold havde lagt Hindringer i Veien derfor. Jeg vil nu henlede det høie Things Opmærksomhed paa, at dette blev udtalt med en overordentlig stor Forsigtighed fra det ærede Medlems Side, thi de Herrer lagde vistnok Mærke til, at han ved at omtale de mindre godt befolkede Egne sagde: Der vilde maa se have kunnet danne sig Menigheder, og det vil heller ikke have kunnet undgaa Deres Opmærksomhed, at han i Forsættelse heraf sagde, at dette vistnok vilde kunne have været godt. Disse to Udtryk: „maa se“ og „vistnok“ ere imidlertid Grunde, som jeg rigtignok ikke tror kunne danne den Basis, hvorpaa man skal bygge nogen Forandring. — Jeg skal herved tillade mig et Par Bemærkninger med Hensyn til de Punkter, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand henlede Opmærksomheden som saadanne, der kunde trænge til Forandring. Jeg tager dem ikke fuldstændig i samme Orden som han; thi han